

30 sentyabr - 6 oktyabr 2021-ci il

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 25 illik yubileyi münasibətilə

“Şəffaflıq və audit: yeni dövrün çağırışları, problemlər, vəzifələr” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilmişdir

Azərbaycanın iqtisadi inkişaf modelini səciyyələndirən əsas xüsusiyyətlərdən biri tərəqqinin vacib amillərindən hesab edilən şəffaflığa xüsusi önəm verilməsidir. Bu baxımdan heç də təsadüfi deyildir ki, yeni şəraitdə aşkarlıq və şəffaflıq prinsipləri ölkəmizin iqtisadi-sosial inkişaf siyasətinin əsas hədəflərindən birini təşkil edir. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, “Yeni dövr şəffaflıq dövrüdür, dürüstlük dövrüdür, inhisara son qoymaq dövrüdür.” Prezident cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi, misilsiz cəsarəti və yüksək təşkilatçılıq bacarığı sayəsində Azərbaycan ildən-ildə dünyanın əksər ölkələrinə nümunə ola biləcək iqtisadi və sosial uğurlara imza atır. Bütün bunların müqabilində cənab Prezidentin iqtisadi fəaliyyətdə şəffaflığı artırmaq, kölgə iqtisadiyyatını azaltmaq və korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsini daim diqqət mərkəzində saxlamaq, büdcə vəsaitlərindən təyinatına görə istifadə olunmasını təmin etmək, xərclərin səmərəliliyini yüksəltmək barədə verdiyi tövsiyə və göstərişlər müasir şəraitdə son dərəcə böyük aktualıq kəsb edir. Azərbaycanda iqtisadi inkişaf modelini səciyyələndirən əsas xüsusiyyətlərdən biri idarəetmə sistemində və bütövlükdə sosial-iqtisadi həyatda şəffaflıq amilinə xüsusi önəm verilməsidir. Ölkədə şəffaflığın təminatı və milli auditin təşəkkülü ümum-millili liderimiz Heydər Əliyevin

rinə nəzarəti və maliyyə intizamını gücləndirmək, gəlirlərdən səmərəli istifadəni təmin etmək cəmiyyəti daim qayğılandırılan məsələlərdəndir. Şəffaflıq olmadan qazanılan iqtisadi uğurların davamlılığını və sosial rifahı təmin etmək mümkün deyildir. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 25 illik yubileyi münasibətilə 16 sentyabr 2021-ci il tarixində Auditorlar Palatası və Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə yüksək səviyyədə təşkil olunmuş “Şəffaflıq və audit: yeni dövrün çağırışları, problemlər, vəzifələr” mövzusunda keçirilmiş beynəlxalq elmi-praktik konfrans iqtisadi inkişafın müasir rəqəmsallaşma mərhələsində şəffaflığın təmin edilməsində və hesabatlılığın yüksək səviyyədə qurulmasında, kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılmasında, korrupsiyaya qarşı mübarizədə dövlət və qeyri-dövlət nəzarətinin, həm də ictimai nəzarətin, o cümlədən müstəqil auditin rolunun getdikcə artırılmasına, bu sahədə mövcud olan problemlərin və qarşıda duran vəzifələrin müəyyənlişdirilməsinə öz töhfəsini vermiş, səmərəli əməkdaşlıq çərçivəsində mütərəqqi dünya təcrübəsinin öyrənilməsi və təbii üçün geniş imkanlar yaratmışdır. Bakıda təşkil edilən konfrans çərçivəsində ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı və hərtərəfli inkişafının mühüm amili kimi müəyyən edilmiş bir sıra məsələlər, o cümlədən şəffaflığın artırılması və

“Yeni dövr şəffaflıq dövrüdür, dürüstlük dövrüdür, inhisara son qoymaq dövrüdür.”

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

dəstələri düzmüşlər. **Tədbiri Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri, iqtisad elmlər doktoru, professor Vahid Novruzov açaraq, iştirakçıları və qonaqları salamladı. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2021-ci il 15 sentyabr tarixli 1/518 nömrəli “Şəffaflıq və audit: yeni dövrün çağırışları, problemlər, vəzifələr” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfransın iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunu iştirakçıların diqqətinə çatdırdı. Tədbir iştirakçılarına həmçinin Zati-aliləri cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə son dövrlərdə iqtisadi islahatların**

sində əldə edilmiş uğurlardan danışarkən Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun dünyanın 64 ən şəffaf müstəqil fondları arasında 5-ci yeri tutması da xüsusi qeyd olunmalıdır. **“Ticarət obyektlərində yeni nəsil kassa aparatlarının quraşdırılması ticarətdə dövrüyyaların leqallaşdırılmasına müsbət təsir göstərmiş, 2020-ci ilin 6 ayı ilə müqayisədə 2021-ci ilin 6 ayında onlayn kassa üzrə dövrüyyə 2,1 dəfə artmışdır. Ölkəmizdə təsərrüfat subyektlərinin məcburi audiddən keçmə səviyyəsi son 5 ildə 3,2%-dən 48,7%-ə kimi yüksəlmişdir. Göründüyü kimi, kölgə iqtisadiyyatının miqyasını azaldılması, biznes fəaliyyətinin və gəlirlərin leqallaşdırılması sahəsində atılan addımlar öz müsbət nəticələrini verməkdədir. İndi mühüm olan bu yolda davam etdirmək və şəffaflığın daha da yüksəldilməsinə yönəlik təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilməkdir”, – deyərək,**

edilən vergidəyicilərinin mütəəssisə mikro və kiçik sahibkarlardır. KOBİA və Dövlət Vergi Xidmətinin birgə əməkdaşlığı çərçivəsində aparılan təhlillər göstərir ki, vergi ödəyiciləri, xüsusilə də xidmət və ticarət sahəsində fəaliyyət göstərən mikro və kiçik sahibkarların gəlir və xərclərinin uçotunun qanunvericiliyə uyğun aparılmaması, bəyannamələrin düzgün tərtib edilməməsi və sair nəticəsində kameral qaydada vergilər hesablanır və bu vergi ödəyicilərinin narazılığına səbəb olur. Bu, həmçinin kateqoriyadan olan sahibkarların müvafiq sahədə bilik və bacarıqlarının istənilən səviyyədə olmadığını göstərir. Bu hal KOB subyektlərinin hesabat prosesinə professional mühasiblərin və auditorların cəlb etmək imkanlarının olmaması və hesabatları özləri tərəfindən təqdim etmək istəyindən qaynaqlanır. Belə halda sahibkarlara dəstək göstərilməli, eyni zamanda, uçot və hesabat formaları daha da sadələşdirilməlidir.

Orxan Məmmədov qeyd edib ki, ölkənin müxtəlif şəhər və rayonlarında fəaliyyət göstərən və KOBİA-nın strukturuna daxil olan KOB inkişaf mərkəzləri tərəfindən vergi inzibətçiliyi, həmçinin maliyyə və qeyri-maliyyə, vergi hesabatlarının hazırlanması, uçot qaydaları istiqamətində mütəmadi olaraq təlim və məsləhət xidmətləri göstərilir. 2021-ci ilin ötən dövründə KOB inkişaf mərkəzləri tərəfindən qeyd olunan mövzularda 800-ə yaxın biznesə başlamaq istəyən şəxsin və sahibkarın faydalandığı 40-ə yaxın təlim təşkil olunub. O da bildirilib ki, mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri tərəfindən vergi inzibətçiliyi, vergi hesabatlarının hazırlanması və digər aidiyyəti sahələrdə yol verilən nöqsanların aradan qaldırılması üçün KOBİA və Dövlət Vergi Xidməti birgə layihəyə start verib. Layihə çərçivəsində nöqsanların müşahidə olunduğu fəaliyyət istiqamətləri üzrə sahibkarlar təsnifatlaşdırılaraq KOB inkişaf mərkəzlərinin təlimlərinə cəlb olunacaq. Həmçinin Agentlik KOB subyektləri üçün uçot və hesabatlılığın daha da sadələşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması istiqamətində aidiyyəti qurumlarla birgə əməkdaşlığa və koordinasiya işlərinin həyata keçirilməsinə hazırdır.

bazar iqtisadiyyatına keçid istiqamətində həyata keçirdiyi siyasətin, cəmiyyətdə maliyyə şəffaflığının təmin olunmasına və bazar infrastrukturuna verdiyi qiymətin parlaq təzahürüdür. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində sürətli və dayanıqlı iqtisadi inkişaf şəraitində maliyyə nəzarətinin, o cümlədən auditor xidmətinin əhatə dairəsi genişləndirilib, maliyyə sistemində şəffaflığın artırılmasında və bütövlükdə, ölkə iqtisadiyyatının inkişafında onun rolu əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqdadır. Şəffaflığın artırılması Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət quruculuğu strategiyasının mühüm hədəfləri sırasında özünə möhkəm yer tutur. Prezident İlham Əliyevin söylədiyi “Şəffaflıq, təmizlik, dürüstlük həyat tərzini olmalıdır” sözləri Azərbaycanda iqtisadi inkişaf modelinin mühüm komponenti kimi şəffaflığa önəm verilməsinin bariz nümunəsi hesab edilə bilər. Qeyd etmək lazımdır ki, şəffaflıq, kölgə iqtisadiyyatı və korrupsiya dünyəvi problem olaraq qalmaqda yeni iqtisadi şəraitdə beynəlxalq səviyyədə söylərin birləşdirilməsinin zəruri edib. Fikrimizcə, keçirilmiş konfrans da bu sahədə konkret bir addım kimi dəyərləndirilə bilər. Bütün dünyada büdcə xərclə-

hesabatlılığın yüksək səviyyədə qurulması, maliyyə hesabatlılığı sahəsində qabaqcıl təcrübənin tətbiqi, rəqəmsallaşmaya keçid, rəqəmsallaşmanın mühasibat uçotu və daxili nəzarətə təsiri, korrupsiya və iqtisadi fəaliyyət sahəsində baş verən cinayətlərin qarşısının alınması, audiddə yeni innovasiyaların və texnologiyaların tətbiqi, auditin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, Beynəlxalq Mühasibat Uçotu və Audit Standartlarının, korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqinin genişləndirilməsi, maarifləndirmə və əməkdaşlıq məsələləri üzrə təcrübə mübadiləsi ətrafında hərtərəfli müzakirələr aparılmışdır. Konfransda 12 ölkənin (Azərbaycan, Avstriya, Belçika, Türkiyə, Özbəkistan, Rusiya Federasiyası, Latviya, Polşa, Gürcüstan, Ukrayna, Makedoniya, Çernoqoriya) müvafiq audit və mühasibatlıq qurumları, beynəlxalq peşəkar təşkilatları, ölkəmizin dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarını, özəl sektorunu, kütləvi informasiya vasitələrini, ali təhsil və elmi tədqiqat institutlarını təmsil edən 30-dan çox qurumdan 60-ə yaxın nümayəndə iştirak etmişdir. Konfrans iştirakçıları ilk öncə Fəxri Xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edərək əklil qoymuş, oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın məzarı üzərinə də gül

aparılmış, auditin inkişafı, şəffaflığın artırılması və korrupsiyaya qarşı mübarizə istiqamətində görülən işlər və müstəqil audite göstərilən böyük diqqət və qayğı barədə geniş məlumat verildi. Eyni zamanda, Vahid Novruzov Palatanın 25 il ərzində gördüyü işlərdən, həyata keçirdiyi tədbirlərdən, ölkəmizdə auditin inkişafından, perspektivlərindən və qarşıda duran vəzifələrdən danışdı. Palatanın sədri “Şəffaflıq dayanıqlı iqtisadi inkişafın mühüm amili kimi” mövzusunda məruzə ilə çıxış edərək qeyd etdi ki, kölgə iqtisadiyyatına və korrupsiya hallarına qarşı mübarizə tədbirlərinin genişləndirilməsi, şəffaflığın artırılması istiqamətində son illər həyata keçirilən tədbirlər də məhz bu məqsədə xidmət edir və konkret əməli-praktiki addımlarla və nəzərə çarpacaq nəticələrlə müsbət təsirə malikdir. Cari ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycanın dövlət büdcəsinə vergi daxilolmaları üzrə proqnozun 124,4 faiz yerinə yetirilməsi, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektoru üzrə də proqnozdan əlavə büdcəyə 500 milyon manatın ödənilməsi, gömrük rüsumlarının həcminin artması iqtisadiyyatda əhəmiyyətli şəffaflaşma proseslərinin baş verdiyini, iqtisadiyyatın “kölgə”dən çıxarılmasını təsdiq edir. Şəffaflıq sahə-

dəstələri düzmüşlər. **Tədbiri Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri, iqtisad elmlər doktoru, professor Vahid Novruzov açaraq, iştirakçıları və qonaqları salamladı. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2021-ci il 15 sentyabr tarixli 1/518 nömrəli “Şəffaflıq və audit: yeni dövrün çağırışları, problemlər, vəzifələr” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfransın iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunu iştirakçıların diqqətinə çatdırdı. Tədbir iştirakçılarına həmçinin Zati-aliləri cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə son dövrlərdə iqtisadi islahatların**

edilən vergidəyicilərinin mütəəssisə mikro və kiçik sahibkarlardır. KOBİA və Dövlət Vergi Xidmətinin birgə əməkdaşlığı çərçivəsində aparılan təhlillər göstərir ki, vergi ödəyiciləri, xüsusilə də xidmət və ticarət sahəsində fəaliyyət göstərən mikro və kiçik sahibkarların gəlir və xərclərinin uçotunun qanunvericiliyə uyğun aparılmaması, bəyannamələrin düzgün tərtib edilməməsi və sair nəticəsində kameral qaydada vergilər hesablanır və bu vergi ödəyicilərinin narazılığına səbəb olur. Bu, həmçinin kateqoriyadan olan sahibkarların müvafiq sahədə bilik və bacarıqlarının istənilən səviyyədə olmadığını göstərir. Bu hal KOB subyektlərinin hesabat prosesinə professional mühasiblərin və auditorların cəlb etmək imkanlarının olmaması və hesabatları özləri tərəfindən təqdim etmək istəyindən qaynaqlanır. Belə halda sahibkarlara dəstək göstərilməli, eyni zamanda, uçot və hesabat formaları daha da sadələşdirilməlidir.

Orxan Məmmədov qeyd edib ki, ölkənin müxtəlif şəhər və rayonlarında fəaliyyət göstərən və KOBİA-nın strukturuna daxil olan KOB inkişaf mərkəzləri tərəfindən vergi inzibətçiliyi, həmçinin maliyyə və qeyri-maliyyə, vergi hesabatlarının hazırlanması, uçot qaydaları istiqamətində mütəmadi olaraq təlim və məsləhət xidmətləri göstərilir. 2021-ci ilin ötən dövründə KOB inkişaf mərkəzləri tərəfindən qeyd olunan mövzularda 800-ə yaxın biznesə başlamaq istəyən şəxsin və sahibkarın faydalandığı 40-ə yaxın təlim təşkil olunub. O da bildirilib ki, mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri tərəfindən vergi inzibətçiliyi, vergi hesabatlarının hazırlanması və digər aidiyyəti sahələrdə yol verilən nöqsanların aradan qaldırılması üçün KOBİA və Dövlət Vergi Xidməti birgə layihəyə start verib. Layihə çərçivəsində nöqsanların müşahidə olunduğu fəaliyyət istiqamətləri üzrə sahibkarlar təsnifatlaşdırılaraq KOB inkişaf mərkəzlərinin təlimlərinə cəlb olunacaq. Həmçinin Agentlik KOB subyektləri üçün uçot və hesabatlılığın daha da sadələşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması istiqamətində aidiyyəti qurumlarla birgə əməkdaşlığa və koordinasiya işlərinin həyata keçirilməsinə hazırdır.